

УДК: 633.4

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КОРЕНЕВОЇ СЕЛЕРИ

Федорчук В. Г., канд. с.-г. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

Селера - цінна городня рослина з високим вмістом вітамінів та мінералів. Зокрема у ній багато вітамінів С, В1, В2, РР, фосфору, кальцію, калію. Селера позитивно впливає на нервову систему, сприяє нормалізації сну, покращує апетит. Селера буває коренева та листова. Кореневу селеру вирощують для отримання коренеплодів, з яких готують салати. Плоди в цієї рослини мають вагу 400 -600 грам.

Селера - одна з найцінніших коренеплідних культур. Цей пряний овоч має приємний смак і специфічний пряний аромат. Культура вирощування селери нараховує не менше 3-4 тисячоліть. Батьківщина селери - Середземномор'я, у Давньому Єгипті, Греції та Римі її вирощують як декоративну й лікарську рослину.

На території України ця культура є відносно молодю.

Світові площі посіву складають біля 0,7 млн. га, з яких 0,2 приходить на листову форму та 0,5 - кореневу. В Україні ж цей показник значно нижчий через тривалий період вегетації, він складає близько 80 га, в основному ці посіви зосереджені на півдні країни, через наявність зрошення в даному регіоні.

Попередники селери – рослини, під які вносили значну кількість перепрілого гною, компосту, а саме: огірки, помідори, перець, капуста. Хороші сусіди: капуста рання (класичне поєднання), салат, цибуля, помідори, квасоля, цибуля-порей. Добрим попередником під селеру є пшениця озима, після неї поле дискують бородами БДТ-7, БД-10 або луцильниками ЛДГ-10, ЛДГ-15А, ЛДГ-20А у двох напрямках, щоб подрібнити післязжнивні рештки й рівномірно розподілити їх по площі та створити умови для проростання бур'янів, та основного обробітку ґрунту.

Через 2 тижні після останнього луцення, проводять підорний полив (з метою створення оптимальної вологості в орному шарі) нормою 300 м³/га, а також глибоку оранку на 28-30 см, або плоскорізний обробіток. Окультурені, чисті від багаторічних бур'янів поля орють на 20-22 см.

Обов'язковий захід передпосівного обробітку - боронування в перші 1-2 дні польових робіт гусеничними тракторами в агрегаті з голчастими бородами БІГ-3А, пружинними БП-8, БП-12, БПМ-12, важкими зубовими БЗТС-1,0 у зчіпці з шлейфами ШБ-2,5 або зубовими бородами в два ряди (передній - важкі, задній - середні) під кутом 45-50° до напрямку оранки.

Безпосередньо перед садінням проводять культивуацію на глибину 8-10 см з боронуванням і коткуванням та вирівнюванням.

Для підвищення продуктивності праці на машинних операціях перед висадкою розсади нарізають борозни, комбінованим агрегатом АПО - 5,4. Він

призначений для передпосівної обробки ґрунту фрезеруванням з одночасним формуванням гряд або нарізкою напрямних борозен на рівній поверхні, для сівби та внесення гербіцидів та рідких комплексних добрив.

За 1-2 дні до висадки розсади проводять полив невеликою нормою 100-150 м³/га. Потім висаджують селеру з нормою 75 тисяч рослин розсади на гектар. У середині літа, коли коренеплід досягне розміру з волоський горіх, потрібно відгребти від нього ґрунт, обрізати верхні корінці, він любить «рости в декольте».

У вегетаційний період ґрунт розпушують, поливають і через 2 тижні після висаджування проводять перше підживлення мінеральними добривами.

Для використання восени й узимку селеру збирають до сильних заморозків, у районах із теплим кліматом - у листопаді, в умовах холоднішої осені - на початку жовтня. Викопають кореневу селеру в суху погоду, обрізають черешки до 1 см, обрізають коріння та зберігають при температурі 1-2 °С, пересипаним піском.

Підморожені коренеплоди селери втрачають здатність довго зберігатись.

Щорічне зростання площ складає близько 20%, що підтверджується інформацією від насінних компаній, які констатують постійне зростання попиту на насіння селери. Зростання виробництва викликане збільшенням попиту з боку консервних заводів, тому що темпи зростання попиту на селеру на свіжому ринку набагато нижчі в силу відсутності в українців культури приготування цього продукту.

УДК 634.1:631.52

ФОРМА ПЛОДА ЯК КРИТЕРІЙ ВИБОРУ СОРТІВ ДЛЯ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ

Толстолік Л. М., канд. с.-г. наук
Мелітопольська дослідна станція садівництва
ім. М. Ф. Сидоренка ІС НААН

Черешня є найпопулярнішою плодовою культурою на півдні степу України. За майже 90-річний період селекційної роботи з цієї культурою у Мелітополі було створено більше 50 сортів, які мають плоди переважно великого і дуже великого розміру, масу вищу за 8,5 г та відрізняються за строками досягання, смаковими якостями, консистенцією м'якоті, забарвленням шкірочки і формою плода. Черешня самобезплідна культура, тому при проектуванні черешневих насаджень, зазвичай, обирається не менш, ніж 4-5 сортів, не тільки з урахуванням взаємного запилення, а й намірів власника щодо реалізації продукції. Це може бути традиційний плодовий конвейер, але останнім часом, навіть невеликі виробники-фермери усе